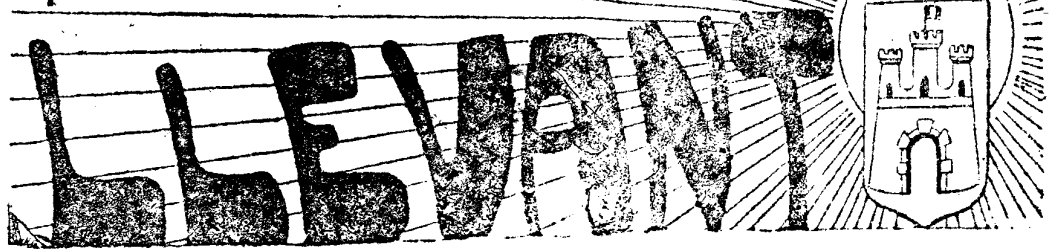

PREUS

Artá Un trimestre	0'75
A fora any	4'00
Al Extranjer id.	6'00

Número solt
0'15 cts.

QUINZENARI CATÓLIC MALLORQUI

Artá 15 Septembre de 1921

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

¡AQUEIXA INDIFERENCIA!

Així com cada persona, cada individu té un caràcter peculiar que 'l distingeix dels demés així també cada poble té una idiosincrasia especial, un modo d'esser que li dona caràcter, concorrent a la formació del mateix diferents caires o aspectes entre els quals sol sobresurtir-ne un que naturalment es el que está a la vista de tothom.

Desde'l moment que pensam en una qualsovol de les viles que per Mallorca hi ha escampades mos fixam tot d'una amb el caire que la distingeix: l'industrial Esporles, Inca la comercial, l'activa Felanitx, Andraig l'aventurera etc. I al mirar a la nostra a la més estimada per noïtros, Artá, li veim immediatament un caire que sobresurt entre'ls demés i aquest es per desgracia un defecte: l'indiferencia. L'indiferencia en tot sembla esser l'aspecte caracteristic de la nostra vila, el qual se manifesta en tots els ordes. Així veim que aquí lessocietats tenen per lo regular vida efímera, que les escoles son poc concorregudes, que les iglesies son casi buides, que'ls projectes tots, per bons que sien, cauen casi sempre en terra árida, que tot lo que aquí se du a cap sol esser obra individual casi mai colectiva, que'l poble no se deixa entusiasmar ni per un ideal ni per un fet, ni per una causa; tot se reb amb la més gran fredor.

An aixó tots heu veim, tots heu tocam amb les mans i sabem cert que's lo que més retarda el progrés de la nostra vila. Perque aquí tenim homos que han concebut grans projectes, societats que podrien enlairar la nostra

població, persones que per la seva mentalitat i esperit d'empresa podrien fer-mos avansar, però mirant-ho tot amb indolencia, rebent els projectes com qui sent ploure, feim que la major part d'ells s'esveyesquin com el fum i mos afluixam dels beneficis que tal volta mos reporterfen.

Idò, si veim que aqueix aspecte del nostre caràcter es més be un defecte ¿perqué els qui'l veim no anam tots a corretgir-lo? Que cada una de les persones que coneixen l'aixorquia de l'indolencia comensi per llevar-se la seva; se proposi prestar calor i entusiasme a tota obra que consideri beneficiosa per la vila; que prengui part en tots els actes bons que aquí se celebrin, que assistesca així a les funcions relligioses com a les reunions de les societats an a que pertany i adames que procuri sempre influir damunt els seus acostats perque fassin igual, única manera com podem reformarnos aquest defecte. I es precis que tots fassem lo que poguem en aquest sentit, sino Deu sap aont arribarem perque de cada dia aumenta. Perpaga les dues fonts educatives més influyents sobre el caràcter dels pobles, l'escola i l'iglesia, son casi desertes. I ja's sab: poble qui no assisteix ni a l'Iglesia ni a l'escola precisament ha de decaure.

A. F.

Cansó de Septembre

I

El cel es sense núvols,
l'Estiu va caminant,
el Sol de la Canícula
demunt dels pámpols bat.

I en tant de branca en branca
per boscos y vinyars,
¡cóm canten las cigales!
¡cóm canten sens parar!

II

¡Cóm canten las cigales!
¡qu'ardit es el seu cant!
¡Cóm brunzen les abelles
entre'ls rahims daurats!
Vermellejant els pámpols
brandetjen ubriacs...
¡Cantau, cantau, cigales!
¡Cantau sense parar!

III

Els vermadors arriben;
relluen ja els podalls;
de sos rahims despullan
als ceps afadigats.
Els carros s'els emportan,
els cups s'en gaudirán...
¡Cantau, cantau, cigales,
en tant qu'el sol es alt!

IV

¡Qui't veu i't vegi, vinya,
tan trista cap al tart!
Demá quant el sol caiga
l'Estiu s'en anirá;
s'en anirá ab mortalla
de pámpols empurprats...
¡Cantau, cantau cigales,
que fóra tart demá!

V

De l'altra part de serra
ja un núvol se va alsant,
camina que camina
du la Tardor als camps;
demunt de sas espatles
la porta cavalcant...
¡Cantau, cantau cigales!
¡Cantau el derrer cant!

A. MESTRES.

Aquest periódic está subjecte a
censura esglesiaística,

FET ESTRANY

Dia 4 al dematí devers les cinc se tirà dins s'arjup des Pontarró sa dona d'en Jaume Marin, la qual feia estona que tenia trastornades les facultats mentals i tenia la mania de suicidar-se. Com heu havia poca aigo i la gent qui passava la senti cridar fou treta sense res de nou i per son pas s'en anà a casseva. Mes al mitgdia tocaren un Extremaunció i prest se corregué la veu de que era per ella i que era morta. El medge al regoneixer-la dins el lit li vegé una sinta an el coll i símptomes d'estrangitament dels que doná part an e jutge per lo qual fou detengut en Jaume i duit a Manacor aont estigué tres dies incomunicat mentre tant el jutge de l.^a instancia vengué a Aitá i veu totes les diligencies per esclarir el fet. Tant les declaracions de la familia d'ella, com la de s seus nins, com la dels veïnats li foren totes molt favorables perque tothom regoneix que la seva conducta amb ella era extremadament bona, per lo qual fou posat en llibertat. Amb aquest fet el seu honor, no ha desmerescut gens davant el públic, antes al contrari ha guanyat molt, perque tothom ha pogut enterarse de les moltes proves d'afecte que sempre havia donades a la seva dona a pesar dels anys que feia que la tenia trastornada i malalta.

NECROLOGIA

Per trasapelació de notes deixá de sortir en el n.^o darrer, qu'havia passat a millor vida, després de llarga malaltia i de rebre els Sants Sagraments Mestre Antoni Bujosa, natural de Palma que tantes relacions tenia dins la nostra vila, per haverhi viscut alguns anys dirigint les obres d'un dels millors edificis de la localitat. Deu haja donat a la seva ànima el descans etern i rébiga la seva familia l'expressió del nostro condol.

—El dia 14 ha mort també en aquesta vila l'amor'n Gabriel Ginart (a) Violi després d'una malaltia de molts anys sufrida amb cristiana resignació i de rebre els Sants Sagraments. Que Deu haja premiat els seus sufriments, amb la gloria immortal. Sa familia així auserent com present rébiga l'expressió del nostro sentiment.

CRÓNICA

DEL TEMPS.—A pesar de trobarnos a mitjan setembre sa calor es tant forta que pareix qu'estam en el cor de s'estiu. Endemés que la xalocoda que fa es grossa, les parets ratgn l'atmosfera es molt pesada

AGRICULTURA.—Les figues absor-

beixen avui la major part del temps dels agricultors. Com n'hi ha moltes i bones i fa molt de sol, s'en sequen a voler. S'ha comensada la vermada i a colca banda ja han acabat, perque en general es petita l'anyada, en no ser devés Sa Colonia aont han agontat un poc i se ferá bastant de vi. S'aprofita be'l temps en les feines del camp de lo que's prova que a la Plassa no surten homos i en camvi s'hi presenten molts de llogatés. El jornal d'ara es un duro.

ESTAT SANITARI.—Les febres zàstriques no han mancabat gaire. Encara heu ha molts d'atacats. Per això i per la calor que fa el vocal medge de la Junta de Sanitat ha aconsellat an el Batle que no deixi obrir les escoles.

MESTRES NOUS.—Dia primer d'aquest més cessaren en el càrreg de mestres interins de ses respectives escoles nacionals D. Gabriel Coll i la Sta. D.ª Josepa Torrens per haver vengut a pendre possessori dels càrregs D. Mateu Meis i la Sta. D.ª Margalida Balaguer respectivament, el primer mestre de Petra i la segona de Deya. El Sr. Coll passa ara a l'interinidad d'Esporles i la Sta. Torrens a la de Sineu. A uns i altres donam enhorabona i les desitjam benestar en sos nous destins.

DESGRACIA.—Dia 3 un nin de 18 mesos fill des Prínceps de Na Reya caigué dins un safereix del que s'el tregué en estat de gravedit; però se conseguí salvarlo.

CAP A MADRID.—Dia 3 partí a fer les pràctiques reglamentaries a Madrid el jove i aprofitat alumne de l'escola de Telegrafistes D. Bartomeu Lliteras (a) de Pula ingresat en la darrera convocatoria.

FUNCIO TEATRAL.—Els germans Vaquer (a) Rays recent venguts de Buenos-Aires aont se dedicaven an el teatre han organisaada una companyia dramática que per dificultats en l'arrendament del Teatre Principal se presentará al públic dia 25 d'aquest mes en el Teatre de Can Mas posant en escena el famós drama d'en Guimerá *Terra Baixa* i la comedia d'en P. Sánchez Bort *Valkiria*. L'entrada es una peseta. Tractantse d'actors artanencs s'ha rebut be i diuen que ja hi ha moltíssimes localitats comanades

CASAMENT.—El dia 12 contraueren matrimoni en l'Iglesia Parroquial el propietari D. Francisc Blanes amb la Sta. D.ª Maria Blanes filla de D. Antoni id. de sa Plassa.

Els novis sortiren immediatament cap a Palma i l'allá al continent en viatge de noces. Deu les deixi estar molts anys plegats.

REGISTRE

Moviment de la població d'Artá durant el mes d'agost.

Naixements

Dia 1.—Pere Ginard Nadal.

- » 4.—Isabel M.ª Vicens Nadal.
- » 7.—Catalina Massanet Alzamora.
- « 7.—Aina Pascual Pastor.
- 10.—Andreu Orell Rosselló.
- » 15.—Francisca Pastor Sansó.
- » 20.—Bàrbara Sureda Massanet.
- 28.—Juan Alzamora Seguí.
Aina Ginard Cursach.
Jaume Cantó Vaquer.
- 29.—Gaspar Rayó Bizquera.

Morts

Dia 1.—Na Margalida Gili Garau (a) Comuna, fadrina, de 23 anys. Febre tifoidea.

L'Amo En Pere Servera Esteva (a) de Sa Cova, casat de 72 anys. Insuficiencia mitral (cor)

Dia 2.—L'Amo En Jeroni Sancho Amorós (a) Baroy, casat de 77 anys. Apoplegia.

Dia 5.—L'Amo En Toni Servera Amorós (a) Virell, viudo de 84 anys. Debilitat senil.

Dia 8.—N'Antonina Ginart Amorós (a) Porreta, fadrina de 14 anys. Febre tifoidea

En Juan Mestre Cantó (a) Pont, casat de 60 anys. Accident ferroviari.

Dia 12.—Na Magdalena Cursach Guiscafré, viuda de 81 anys. Hemorragia cerebral.

Dia 13.—N'Antoni Cantó Mestre parvul Enteritis.

Dia 14.—Na Antonina Esteva Bizquera (a) Coll, de 10 anys. Paratífus.

Dia 19.—Fra. Guiyem Colom Mateu de 16 anys. Febre tifoidea.

Dia 24.—Bartomeu Juan Payeras, parvul. Raquitisme.

Dia 26.—L'Amo Andreu Massanet Sureda (a) Fusteret, viudo de 91 anys. Debilitat senil.

Matrimonis

Dia 13.—En Sebastiá Font Cantó, viudo, amd Na Margalida Massanet Sureda, viuda.

Dia 18.—En Jaume Mayol Febrer amb Na Margalida Bizquera Garau (a) Blancus, fadrins.

OFICINA D'EMBARC

Qualsevol que vulgui embarcarse per l'estranger se dirigisca an

ANTONI GILI

(a) Comuna. - PONTARRÓ, 36 - ARTÁ - (Balears Mallorca) i ell les arretglará la documentació.

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

DISPONIBLE**GRANDES ALMACENES**

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

¡HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 — ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millòs que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

*DES PAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA***!! UEPI !!**

A més bon preu que ningú compra carros carretons eu qualsevol estat estiguen mestre

Gabriel Carrió(a) FUYA DES **QUATRE CANTÓNS**Gran establiment d'en **Miquel Garau** Centro, 3-Artá

Sempre, Sempre, derrerès novedats en MERCERIA ● Extens surtit de PERFUMERIA

COLMADO

AMB CONSERVES DE TOTA CASTA

Representant dels licors de la casa MORENO amb el seu acre litat

Anís Miramar

Máquinas de cusi SINGER al contat i a pagues

No deixen de visitar-lo amb la seguredat de que quedaren amb ganes de tornar-hi